

لهیلا قاسم

سه باح عهلى جاف - گهرميان

دوييٽه گه شمه رده (شه هيد) له يلا قاسم مرؤفيك له ميهره بانى و خهباتكار، چاوه جوانه کانى بەر لە سى و دوو سال لە لايمەن بە عسيه کانه و داخراو بە دەستى فاشيه کان بۇ يەكجاري دلە پېر لە جوش و خروشەكى لە لىيىدان كەوت.

لە سالى 1953 خاتوونى قاره مان له يلاي گه شمه رده لە بنەمالە يەكى كوردىپەرور لە (نەفت خانه) ئى خانەقى چاوي بە كوردستانى سەوز ھەلھىناوه و ھەر بە منالى تىكەلى خەباتنى نەتەوەيى بۇوه، وەك يەكەمین ژنى گۈچەمى ئەلۇون بە بى گۈيدانە جىاوازى رەگەزى تىكەلى رىكخستنەکانى پارتى ديموكراتى كورستان دەبىت و ھەستى مرؤفانەي كوردايەتى لە دلە گەورەكەي دا هيلاڭەي عشق دەكتا.

كچييک كە توانى قەناعەت بە خانەوادەكەي بەھىيەت بەھەيى كە رىكەي پېيدەن بچىتە بەر خويىندن، لە سالى 1959 وەك يەكەمین كچ دەست دەكتا بە خويىندن و بە ھەمول و تىكۈشانى خۆي و بنەمالە كەتى توانى لە كولىيىت ئاداب - بەشى كۆمەتناسى زانكۈي بە غدداد وەرىگىريت و درېزە بە خويىندن و خەبات بىدات.

گەشە كردنى ھەستى نەتەوەيى و سياسى لاي خاتوو لە يلا گەيشتبووه ئاستىك كە توانى لە خەباتى نەھىنى دا گەشە بە بازنەي رىكخستن بىدات و چەندىن كەس بە خەبات و شۇرۇش بىكەت، لە ناواچەكەدا وەك يەكەمین ژن توانى چەرخىيى نۇي بە خەبات بىداتەوە و مۇدىيىكى تازە بە كۆمەن بلى ئەوپىش بە شدارى ژنان بۇو لە شۇرۇش و سياسەتدا و ئەو كۆت و بە ندانە بشكىنى كە لەو بىرۋايدا بۇون تەنها پىباوانى كورد دەتوانن بىنە ھاوارى شاخ و چەك و سياسەت.

ئەفسوس فاشيه کان نەيانھىشت لە يلا درېزە بە خەباتى سياسى و نەتەوەي ژنى كورد بىدا، بە عسيه کان سەرسام بۇون كە ئاستى ھوشيارى نەتەوەيى ژنى كورد بەو رادىيە گەشە بىكەت و ھەر بۇيە دواي زيندانى كردنى خاتوونى گەرميان و كورستان، بەر بە يانى (13 ئايار 1974) لە سېدارەيان دا و لە يلاو خەباتيان لە يەك دابىرى، بەلام ئەوان نەيان زانى لە يلا قاسم پشكۈيە بۇ ھەزاران لە يلاي ترى كورستان.

ھەزاران سلاو لە گىيانى پاكى يەكەمین ژنە گەشە رددى كورد لە باشورى كورستان لە پىناو چەسپاندى ئازادى و سەر بە خۆي گىيانى بە خشى و رىكەي بۇ دەيان ژنى كورد خوشكەد بۇ تىپەرین بە رىكائى خەباتى ژنان و كوردايەتى.

دواي سى و دوو سال لە شەھيد كردنى خاتوو لە يلا قاسم دەكىرى وەك وەفايەك دەزگايەكى گەورەي ھوشيارى و رۇشنبىيرى تايىيەت بە ژنان بەناوى ئەو شېرە ژنە درووست بىكىرت لە خانەقىن، شەقام و قوتا بخانە و دەزگاي رۇشنبىيرى تر بەناوى ئەم خاتوونەوە لە كورستاندا ئارامىيە بۇگىيانى و ھۆكارييەك بۇ ناساندى خەبات و كەسايەتى لە يلاي جوانە مەرك و خەباتى ژنان لە كورستان و گەرميان.